

KUMPEL

6-10 LAT

DLA POLONII

E-MAGAZYN DLA DZIECI POLONIJNYCH Z CAŁEGO ŚWIATA

WYDANIE 8/2024

ENCYKLOPEDIA POLSKI:

Dzień Niepodległości

WIEM WIĘCEJ O POLSCE:

Sto lat złotego!

GRY I ZABAWY:

O Polsce

MÓWIĘ PO POLSKU:

Szkolne powiedzonka

CZYTAM PO POLSKU:

O pewnej syrence

MOJE MALOWANKI:

Oto ja

POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:

Kozica tatrzańska

POLSKA

— moja
OJCZYZNA!

CO ZNAJDZIESZ W NUMERZE?

Cześć!

11 listopada to niezwykle ważny dzień dla Polski. Świątujemy odzyskanie niepodległości! Z tej okazji wspólnie przypomnimy sobie, co wydarzyło się w 1918 roku i kogo nazywamy Ojcami Niepodległości. Będziemy też świętować 100 lat złotego! Czy wiesz, czym płaci się w Polsce i kto znajduje się na polskich banknotach? Warto to wiedzieć. Gry i zabawy też będą o Polsce. Udamy się również w Tatry – polskie góry – na spotkanie z kozicami. Będzie ciekawie!

Co jeszcze w numerze? Poczytamy o pewnej syrence, poznamy szkolne powiedzonka, poćwiczymy ortografię, pośmiejemy się i pomalujemy.

W rubryce Poznajemy się przedstawiamy Victorię. Opowie nam o sobie i swojej polskiej szkole. A na Karcie sławnych Polaków zagości niezwykła malarka – Maria Wodzińska, autorka najsłynniejszego wizerunku Fryderyka Chopina.

Zapraszam do czytania,
Agnieszka Wyganowska
redaktor naczelna
„Kumpla dla Polonii”

- s. 4 **ENCYKLOPEDIA POLSKI:**
11 listopada – to bardzo ważny dzień dla Polski
- s. 6 **WIEM WIĘCEJ O POLSCE:**
100 lat złotego!
- s. 8 **GRY I ZABAWY:**
O Polsce
- s. 10 **UCZĘ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO:**
Niepodległość
- s. 12 **CZYTAM PO POLSKU:**
Opowieść o syrence
- s. 14 **MOWIĘ PO POLSKU:**
Szkolne powiedzonka
- s. 16 **PISZĘ PO POLSKU:**
Ćwiczmy ortografię z Obzartuszkim
- s. 18 **POŚMIJMY SIĘ:**
Żarty i rozgadane zwierzaki
- s. 20 **POZNAJĘ POLSKĄ PRZYRODĘ:**
Kozica tatrzańska
- s. 22 **MOJEMALOWANKI:**
Oto ja. Moja Polska
- s. 24 **JEST TAKA SZKOŁA:**
Szkoła Clearmont
- s. 26 **POZNAJEMY SIĘ:**
Przedstawiamy Victorię z Nowego Jorku
- s. 29 **KONKURSY DLA POLONIJNYCH DZIECI:**
Czekają nagrody 😊
- s. 30 **KARTA SŁAWNYCH POLAKÓW:**
Maria z Wodzińskich Orpiszewska

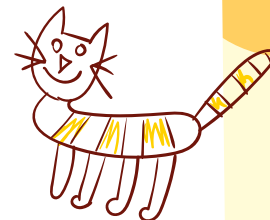

ZAPRASZAMY WAS DO TWORZENIA E-MAGAZYNU „KUMPEL DLA POLONII”! DZIECI I DOROSŁYCH, OCZYWIŚCIE!

UWAGA, DZIECI!

Możecie się pokazać w rubryce „Poznajemy się” – wystarczy przysłać zdjęcia i opowiedzieć o sobie i swoich pasjach.

UWAGA, RODZICE, NAUCZYCIELE, BIBLIOTEKARZE...!

W Waszej polonijnej szkole dzieje się coś ciekawego, planujecie duże wydarzenie lub konkurs dla polonijnych dzieci i młodzieży – napiszcie nam o tym. Opublikujemy informacje, pomożemy Wam dotrzeć do szerszego grona odbiorców. A może opowiecie nam o swojej szkole, placówce... Jak wygląda nauka, jakie wydarzenia miały miejsce, jak wspólnie spędzacie czas...? Zapraszamy do rubryki „Jest taka szkoła”.

Nasz e-mail: redakcja@kumpel.com.pl

Jeśli masz starsze rodzeństwo, powiedz mu o „Cogito dla Polonii”. To pismo dla nastolatków polonijnych z całego świata. Reportaże, ciekawe rozmowy, informacje o Polsce, a także materiały edukacyjne, które pomogą przygotować się do szkoły – wszystko znajdziecie w tym e-magazynie. Na łamach pisma można też pokazać swoją twórczość albo opowiedzieć o sobie i swojej szkole. Zapraszamy. **Wszystkie numery są dostępne w Polonijnej Bibliotece Cyfrowej: www.pbc.uw.edu.pl**

**KUMPEL
DLA POLONII**

POLSKIE BRACTWO
KAWALERÓW GUTENBERGA

Koordynator projektu:

prof. dr hab. Dariusz Kuźmina

Redaktor naczelna:

Agnieszka Wyganowska

Skład i opracowanie graficzne:

IlustraDorka Dorota Domagała

Okładka: FamVeld/Shutterstock.com

Zdjęcia: Shutterstock.com, domena publiczna/
Wikimedia Commons

Adres redakcji:

e-mail: redakcja@kumpel.com.pl
ul. Waszyngtona 146, lok. 302
04-076 Warszawa

Dystrybucja:

Polonijna Biblioteka Cyfrowa

Wydawca:

Polskie Bractwo Kawalerów Gutenberga
ul. Marywilska 34 E
03-228 Warszawa

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

11 listopada

To bardzo ważny dzień dla Polski!

Trzy państwa: Rosja, Prusy i Austria podzieliły nasz kraj między siebie. Ale Polacy się nie poddali i walczyli o niepodległość. Jednak dopiero I wojna światowa sprawiła, że mieli szansę odzyskać swoje państwo. I udało się! Po 123 latach nasz kraj odzyskał wolność. 11 listopada 1918 roku to dzień odzyskania przez Polskę niepodległości! Dlatego właśnie 11 listopada każdego roku obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości.

Zapamiętaj!

11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości. To święto upamiętniające odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku.

Główne uroczystości państwowe w dniu 11 listopada odbywają się przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie.

KTO PRZYCZYNIŁ SIĘ DO ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI?

Trzech Ojców Niepodległości

Józef Piłsudski

Żołnierz, polityk, naczelnik państwa, a także marszałek Polski. W czasach zaborów dowodził I Brygadą Legionów i bił się o wolność naszego kraju. W listopadzie 1918 roku, już po odzyskaniu niepodległości, jako naczelnik państwa rozpoczął proces odbudowy Polski oraz Wojska Polskiego. Jako naczelny wódz poprowadził żołnierzy do wojny z Rosją o wschodnią granicę państwa (w 1920 roku). 19 marca 1920 roku Józef Piłsudski przyjął stopień Pierwszego Marszałka Polski (oficjalna uroczystość wręczenia buławy marszałkowskiej odbyła się dopiero po zwycięskiej wojnie).

Ignacy Jan Paderewski

Wybitny pianista, kompozytor, znany na całym świecie. Muzyk, który został politykiem. Wykorzystał swoją międzynarodową sławę i popularność, by walczyć o odrodzenie się naszej ojczyzny. Miał duży wpływ na przekonanie prezydenta USA, by poparł polskie starania o to, żeby Polska się odrodziła. I udało się! W 1919 roku Ignacy Jan Paderewski został polskim premierem i ministrem spraw zagranicznych.

Roman Dmowski

Znany polityk. Reprezentował Polskę na konferencji paryskiej w 1919 roku i złożył swój podpis w imieniu Polski pod traktatem pokojowym, który kończył I wojnę światową. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, w 1919 roku, został wybrany posłem. Kilka lat później został ministrem spraw zagranicznych.

100 LAT ZŁOTEGO!

Kiedy po 123 latach niewoli Polska wróciła na mapę Europy, wiedzieliśmy, że niepodległe państwo trzeba chronić za wszelką cenę. Aby je umocnić, w 1924 roku wprowadzono do obiegu nową walutę – był nią złoty polski.

I tak jest do dzisiaj! W Polsce płaci się walutą o nazwie złoty. Jeden złoty to 100 groszy.

Zamiast nazwy „złoty” można używać skrótu „zł” lub „PLN”. Ten ostatni oznacza: nowy polski złoty. Zamiast nazwy „grosz” można używać skrótu „gr”.

Polskie banknoty mają wartość: **10 zł**, **20 zł**, **50 zł**, **100 zł**, **200 zł** i **500 zł**.

Na banknocie o nominale **10 zł** widnieje pierwszy historyczny władca polski Mieszko I. Za jego panowania Polska przyjęła chrzest w 966 roku.

Na banknocie o nominale **20 zł** umieszczono wizerunek pierwszego króla Polski Bolesława I Chrobrego. Został koronowany w 1025 roku, co było wielkim wydarzeniem dla Polski.

Na banknocie o nominale **50 zł** umieszczono portret króla Kazimierza III Wielkiego. To o nim mówi się, że „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”. Jest on uważany za jednego z najwybitniejszych władców Polski, stąd przydomek Wielki.

Banknot o wartości **100** zł ma wizerunek Władysława II Jagiełły. Kolejny król, za rządów którego Polska była potęgą. Był władcą Polski i Litwy. Najdłużej panujący polski monarcha.

Na banknocie o wartości **200** zł widnieje wizerunek Zygmunta I Starego. Oto wielki książę litewski i król Polski. Podporządkował sobie państwo krzyżackie, a swoją siedzibę, Wawel, przebudował w stylu renesansowym, modnym wtedy w Europie.

Na banknocie o wartości **500** zł znajduje się portret króla Jana III Sobieskiego. Ten władca uchodził za wybitnego dowódcę wojskowego. Największy triumf odniósł w bitwie pod Wiedniem w 1683 roku, kiedy pokonał Turków.

Polskie monety mają wartość: 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr, 1 zł, 2 zł i 5 zł.

O Polsce

Zadanie 1.
Odczytaj
zaszyfrowane
hasło.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł
M	N	Ń	O	P	R	S	Ś	T	U	W	Y	Z

Zadanie 2.
Pokoloruj co drugą literę i odczytaj hasło.

Z	P	W	O	N	L	I	S	K	K	S	A	B
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

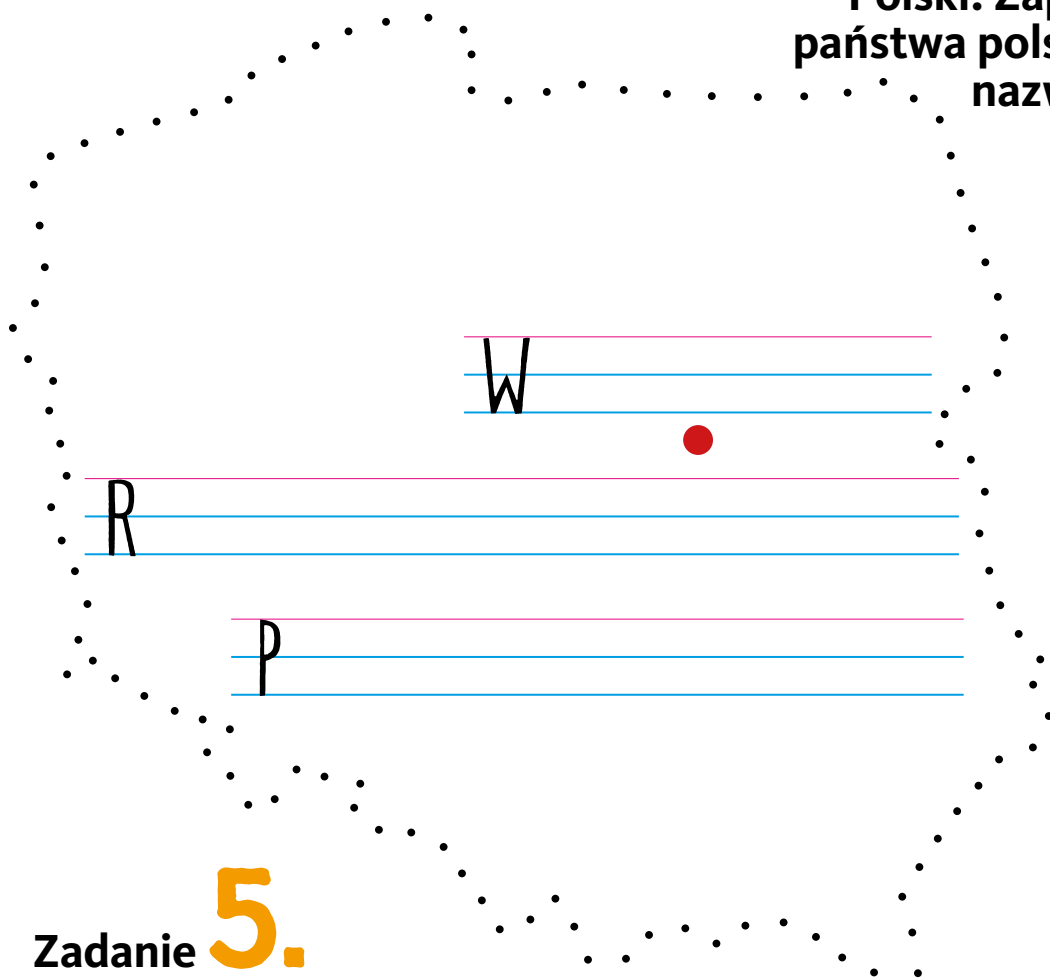
Zadanie 3.

Pokoloruj napis i odczytaj datę odzyskania przez Polskę niepodległości.

11 LISTOPADA 1918 roku

Zadanie 4.

Połącz kropki i stwórz kształt Polski. Zapisz pełną nazwę państwa polskiego. Wpisz też nazwę stolicy Polski.

Zadanie 5.

Pokoloruj odpowiednie rameczki, aby powstały zdania prawdziwe.

Najdłuższa rzeka w Polsce to WARTA WISŁA .

Najwyższe góry w Polsce to BIESZCZADY TATRY .

Polskie morze to MORZE BAŁTYCKIE MORZE POLSKIE .

ODPOWIEDZI:

1. DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI
2. POLSKA
3. 11 LISTOPADA 1918 roku

4. Rzeczpospolita Polska, Warszawa
5. Najdłuższa rzeka w Polsce to Wisła.
Najwyższe góry w Polsce to Tatry.
Polskie morze to Morze Bałtyckie.

1.2.3
Start!

Zaczynasz uczyć się języka polskiego?

To rubryka właśnie dla Ciebie!

NIEPODLEGŁOŚĆ

PANI NAUCZYCIELKA MÓWI, ŻE DZISIAJ JEST ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI, ALE TOMEK NIE ROZUMIE, CO TO ZNACZY „NIEPODLEGŁOŚĆ”.

NIEPODLEGŁOŚĆ = WOLNOŚĆ

KIEDYŚ NIE BYŁO POLSKI NA MAPIE EUROPY. POLACY NIE MIELI SWOJEGO KRAJU. GDY POLSKA NIE BYŁA WOLNA, DZIECI NIE MOGŁY:

- CHODZIĆ DO POLSKIEJ SZKOŁY,
- MÓWIĆ PO POLSKU,
- UCZYĆ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO.

11 LISTOPADA POLACY ŚWIĘTUJĄ, PONIEWAŻ POLSKA JEST NIEPODLEGŁA, DLATEGO TO ŚWIĘTO NAZYWA SIĘ ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI.

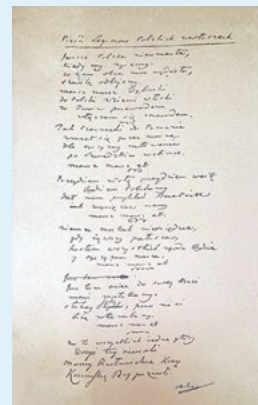

ORZEŁ

SYMBOLE POLSKI

FLAGA

HYMN

TERAZ TOMEK JUŻ ROZUMIE, CO TO ZNACZY ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI. WIE, DLACZEGO W SZKOLE SĄ BIAŁO-CZERWONE FLAGI.

DZISIAJ NA LEKCJI PANI UCZY UCZNIÓW HYMNU POLSKIEGO. TOMEK ŚPIEWA HYMN I CIESZY SIĘ, ŻE MOŻE UCZYĆ SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO.

ZADANIA DLA CIEBIE

1) WPISZ BRAKUJĄCY WYRAZ.

ORZEŁ ŚPIEWA WOLNOŚĆ BIAŁO-CZERWONA

1. TOMEK HYMN POLSKI.

2. FLAGA POLSKI JEST .

3. NIEPODLEGŁOŚĆ TO ZNACZY .

4. W KORONIE NA CZERWONYM TLE.

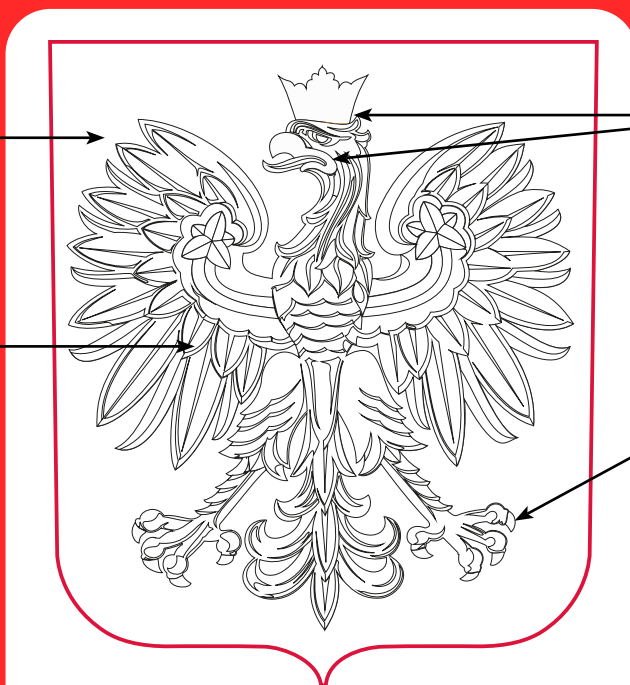
2) POKOLORUJ.

CZERWONY

BIAŁY

ZÓŁTY

ZÓŁTY

Przygotowała: Anna Sikora

OPOWIEŚĆ O SYRENCE

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Artur Oppman

„Syrena”

[w: „Legendy warszawskie”]

Nagle z wody wynurzyła się przecudna postać. Była to dziewczica* naziemskiej urody; w świetle miesięcznym** widać ją było doskonale. Miała długie, kruczoczarne włosy, pierścieniami spływające na białą, jak z marmuru wyrzeźbioną szyję; szafirowe jej oczy, wzniesione ku pełni, patrzyły dziwnie przejmująco i smutno, a ozdobiona lekkim rumieńcem twarzyczka takim tchnęła czarodziejskim urokiem, że przyglądającym się jej rybakom aż serca zamarły ze wzruszenia.

***dziewica** – panna

****światło miesięczne** – światło księżyca

[Źródło: www.wolnelektury.pl]

Zadanie 1.

Przeczytaj tekst uważnie i postaw znak X przy zdaniach prawdziwych.

☐	Syrena ukazała się nocą.
☐	Jej blond włosy lekko opadały na ramiona.
☐	Syrena była niezwykle piękna.
☐	Rybacy przestraszyli się niezwyklej istoty.

Zadanie 2.

Jakie oczy miała syrenka?

- A. radosne
- B. smutne
- C. brązowe
- D. zielone

Zadanie 3.

Wypisz z tekstu cztery dowolne przymiotniki.

Zadanie 4.

Przepisz poprawnie tekst. Pamiętaj o zasadach pisowni wielką literą.

mam na imię ania. mieszkam w warszawie przy ulicy prostej. przez moje miasto płynie rzeka wiśła. lubię nad nią spacerować. najbardziej lubię jednak wyjeżdżać latem nad morze bałtyckie.

ODPOWIEDZI:

1)

☒	Syrena ukazała się nocą.
☐	Jej blond włosy lekko opadały na ramiona.
☒	Syrena była niezwykle piękna.
☐	Rybacy przestraszyli się niezwyklej istoty.

2) B

3) Należało wypisać cztery z podanych przymiotników: precudna, naziemskiej, miesięcznym, długie, kruczoczarne, białą, szafirowe, lekkim, czarodziejskim.

4) Mam na imię Ania. Mieszkam w Warszawie przy ulicy Prostej. Przez moje miasto płynie rzeka Wiśła. Lubię nad nią spacerować. Najbardziej lubię jednak wyjeżdżać latem nad Morze Bałtyckie.

SZKOLNE POWIEDZONKA

Kto będzie siedział w oślej ławce?
I dlaczego warto się uczyć?

CZEGO JAŚ SIĘ NIE NAUCZY, TEGO JAN NIE BĘDZIE UMIAŁ

– No dobrze, a jak się pisze wyraz „jaskółka”? – spytała mama, ale Janek tylko zrobił wielkie oczy.

– U otwarte – wykrzyknął wtedy jego starszy brat.

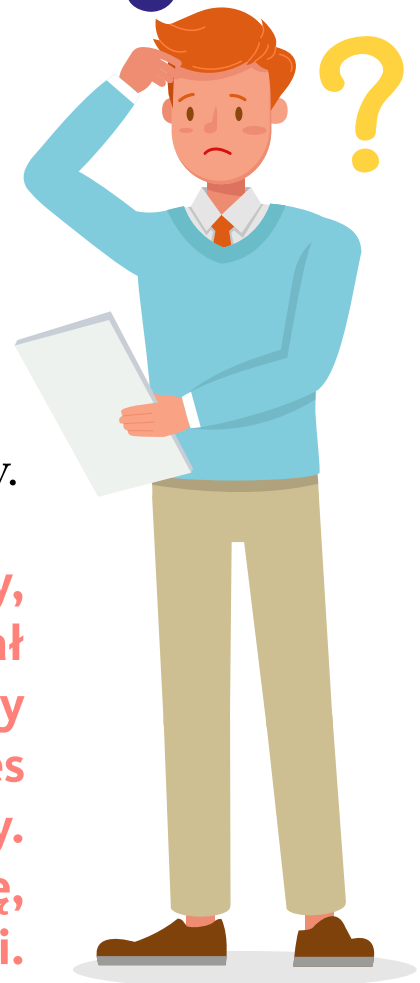
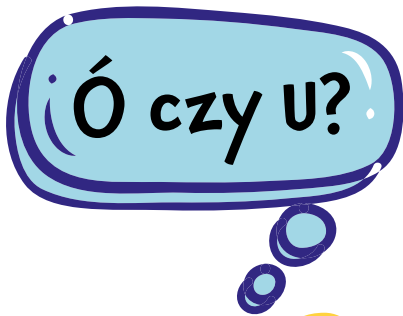
Mama zrobiła smutną minę i poprawiła:

– Nie! Tu będzie „o z kreską”.

– Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał

– podsumował tata i wręczył chłopcom słownik ortograficzny. – Najwyższa pora przypomnieć sobie zasady.

**Czego Jaś się nie nauczy,
tego Jan nie będzie umiał
= czas, kiedy jesteśmy
dziećmi, to najlepszy okres
na zdobywanie wiedzy.
Wszystko przyda nam się,
gdy będziemy starsi.**

OŚLA ŁAWKA

– Wiesz, że Kuba będzie teraz siedział w ławce z osiołkami? – informował Michał.

– Jak to? – dopytywała Ada.

– No tak. Pani powiedziała, że jak się nie nauczy tabliczki mnożenia, to trafi do osłej ławki – tłumaczył Michał, ale po chwili zaczął głośno się zastanawiać: – Tylko skąd te zwierzaki w naszej szkole i czy one potrafią siedzieć w ławkach?

– To wcale nie znaczy, że Kuba będzie siedział z osłami – roześmiała się Ada. – Ośła ławka to miejsce dla kiepskiego ucznia, żeby nauczyciel miał na niego oko.

Ośła ławka = ostatnia lub oddzielnie stojąca ławka w klasie szkolnej, w której kiedyś sadzało się najgorszych lub niegrzecznych uczniów.

ĆWICZYMY
ORTOGRAFIĘ
Z WESOŁYM
POTWORKIEM!

Zadanie 1.

Potwór Obżartuszek uwielbia warzywa i owoce, w których są pułapki ortograficzne. Podpisz rysunki ich nazwami.

b oskwinia

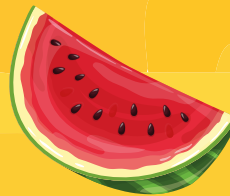
po eczka

c kinia

kap sta

arb z

gr szka

tr skawka

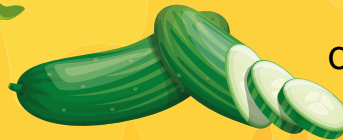
odkiewka

og rek

epa

mar ewka

je yna

bakła an

brok ł

Otocz pętlą wszystkie warzywa.

Zadanie 2.

Są spółgłoski, po których zwykle piszemy RZ.
Popatrz na wyrazy w ramce i wypisz te spółgłoski.

brzoskwinia ● przysmak ● drzemka ● trzymać
grieczny ● krzyk ● chrzan ● dojrzały ● wrzos

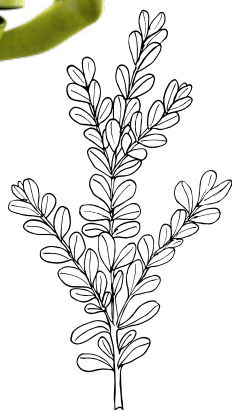
RZ piszemy po spółgłoskach:

____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____.

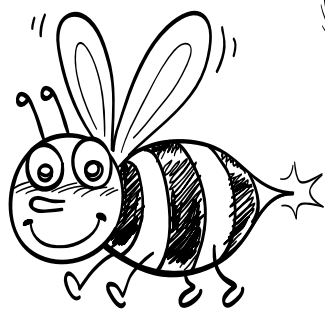
**ZAPAMIĘTAJ
TĘ ZASADĘ
ORTOGRAFICZNĄ.**

Ale są wyjątki od tej zasady!

Obzartuszek, obżerać się

bukszpan

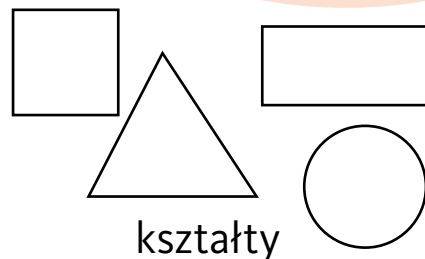
pszczola

1 pierwszy

wszystkie, zawsze, wszędzie

pszenica

kształty

kszyk

Pszczyna

Pokoloruj rysunki!

Zadanie 3.

Narysuj na talerzu zdrowy posiłek, który na pewno smakowałyby
Obzartuszkowi. Wykorzystaj owoce i warzywa,
które znasz i lubisz.

ODPOWIEDZI:

- 1) brzoskwinia, kapusta, gruszka, rzodkiewka, rzepa, jeżyna, bakłażan, porzeczką, cukinia, arbuź, truskawka, ogórek, marchewka, brokuł

2) RZ piszemy po spółgłoskach:

b, p, d, t, g, k, ch, j, w.

**ZNASZ JAKIŚ
FAJNY ŻART?**

Poproś o pomoc starsze rodzeństwo, rodziców...
i przyślijcie żart e-mailem na adres redakcji:
redakcja@kumpel.com.pl
(w temacie: ŻART).

Najśmieszniejsze żarty będziemy publikować
w kolejnych numerach „Kumpla dla Polonii”.

Oburzona mama zwraca
uwagę pani w sklepie:

– Wczoraj wystąpiłam syna po
5 kilogramów jabłek i za tyle
pani zapłacić. A jak zważyłam
w domu jabłka, to były tylko
4 kilogramy...

– A ważyła pani syna?! – pyta
sprzedawczyni.

Kabel mówi do kabla:

– Będziemy w kontakcie.

Czemu bociany lecą na zimę
do ciepłych krajów?

Bo na piechotę mają za daleko.

BOO

Co to jest pchta?

Jest to zwierzątko,
które zeszło na psy.

Chodzi sobie język dookoła
beczki. Chodzi i chodzi.

W pewnym momencie
zdenerwował się i krzyczy:

– Kiedy wreszcie skończy się
ten płót?

ZWIERZAKOWE ZAGADKI

Co jest tak duże jak
stoń, ale nic nie waży?

Cień
stonia.

JAKIE ZĘBY
POJAWIAJĄ SIĘ
U CZŁOWIEKA
NAJPÓŹNIEJ?

SZTUCZNE.

Dlaczego
bocian często
stoi na jednej
nodze?

Bo gdyby
podniósł
i drugą,
to by upadł.

SKĄD
WIADOMO,
ŻE MARCHEWKI
SĄ ZDROWE
DLA OCZU?

A CZY WIDZIAŁEŚ
KIEDYŚ KRÓLIKA
W OKULARACH?

KOZICA

ZAPRASZAMY W POLSKIE GÓRY!

Kozice to jedne z najbardziej kojarzonych z Tatrami zwierząt. Można je spotkać nawet na szlakach. Czasem zbliżają się do człowieka na odległość kilku metrów, ale gdy poczują się zagrożone, odchodzą.

Kozice tatrzańskie żyją tylko w górach Tatrach. To gatunek zagrożony wyginięciem.

Barwa ich sierści jest zależna od pory roku. Latem sierść jest krótka, rudo-brązowa z ciemną pręgą wzdłuż grzbietu. Charakterystyczne dla kozic są białe policzki, podbródek oraz czoło. Zimą szata zmienia barwę na brunatną lub prawie czarną. Na szyi i grzbiecie dłuższe włosy tworzą grzywę. Kozice nie gubią rogów.

Zimą racice kozicy są twarde i mają ostro zakończone kanty, dzięki czemu zwierzęta świetnie poruszają się po zlodowaciałym śniegu. Latem te ostre kanty ścierają się o skały, a do podłoża przylega miękka część podeszwy, która przypomina gumę. Dzięki takiej budowie racic kozice bezpiecznie wykonują najbardziej ryzykowne skoki po urwiskach.

Kozice jedzą trawy i młode pędy, liście i pąki drzew. Chętnie zjadają też pędy, liście i owoce różnych gatunków jagód. Zimą wygrzebują spod śniegu porosty, mchy, obgryzają gałązki i korę drzew.

Zwierzęta te żyją w stadach, które liczą zwykle od 3 do 15 osobników.

Tatrzański
Park Narodowy

Kozica znajduje się w logo Tatrzańskiego Parku Narodowego.

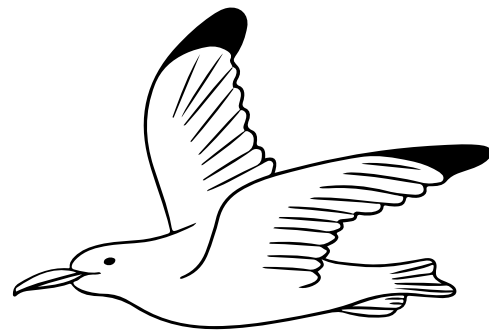
OTO JA

NAMALUJ SWÓJ AUTOPORTRET. A MOŻE WYKORZYSTASZ DO TEGO WYŁĄCZNIE FIGURY GEOMETRYCZNE: KOŁA, KWADRATY, TRÓJKĄTY, PROSTOKĄTY. MOŻE WYJŚĆ ZABAWNIE, PRAWDA?! 😊

MOJA

POKOLORUJ MAPĘ POLSKI.

POLSKA

Szkoła CLEARMONT

W tym roku obchodzimy piękny jubileusz. Od 10 lat nasza szkoła prowadzi dwujęzyczny program nauki, dlatego uczymy się w języku polskim i w języku angielskim.

Witajcie w naszej szkole! Nazywamy się Orzełki z Clearmont, bo szkoła nazywa się Clearmont, a orzeł to szkolna maskotka.

Nasza szkoła znajduje się w miejscowości Elk Grove Village na przedmieściach Chicago w USA. Jest nieco inna niż wszystkie amerykańskie szkoły. Od 10 lat prowadzi dwujęzyczny program nauki, co oznacza, że uczniowie mają możliwość nauki w dwóch językach. Czasem uczymy się w języku polskim, a czasem w języku angielskim. Dzięki temu rozwijamy swoją dwujęzyczność i dwukulturowość. W szkole jest około 400 uczniów, z czego połowa jest pochodzenia polskiego. Wśród grona pedagogicznego mamy aż 12 nauczycielek, które prowadzą lekcje po polsku i po angielsku.

Pierwsze kroki program dwujęzyczny stawiał w sąsiedniej szkole o nazwie Ridge, ale szybko okazało się, że chętnych jest tak dużo, że potrzeba nowych miejsc.

Dzisiaj wszyscy jesteśmy w Clearmont.

W tym roku hucznie obchodziliśmy dziesięciolecie programu. Były przemówienia i gratulacje, a w części artystycznej obchodów jubileuszu nasi koleżanki i koledzy przedstawiali scenki związane z naszą szkołą i śpiewali piosenki. Zaprosiliśmy też profesjonalny Zespół Pieśni i Tańca Lajkonik, który dla nas zatańczył i zaśpiewał. Było bardzo uroczyście, wesoło i rodzinnie.

A oto, co niektóre nasze nauczycielki mówią o nas:

Uczniowie bardzo się starają i dbają o naukę i kulturę.

Uczniowie w naszym programie są dumni ze swojego pochodzenia i umiejętności językowych, mają szersze i bardziej tolerancyjne spojrzenie na świat.

Uczniowie w programie dwujęzycznym płynnie posługują się językiem polskim i angielskim, bez akcentu. Szanują kulturę i tradycje obu krajów.

Nasi uczniowie są obywatelami świata – odważni, ambitni i otwarci...

NAPISZCIE O SOBIE.

○ O swoich zainteresowaniach, o ulubionych książkach, piosenkach czy filmach.

○ Opowiedzcie też o tym, jak uczycie się języka polskiego, czy chodzicie do polonijnej szkoły. Powiedzcie nam, co w Polsce podoba Wam się najbardziej.

○ Czekamy też na zdjęcia, na których będziecie Wy oraz Wasze ukochane zwierzaki, kolekcje, przytulanki... Możecie dołączyć pozdrowienia dla rodzinki, przyjaciół, kolegów, a może kogoś bliskiego z Polski.
CHCEMY WAS POZNAĆ!

Poproście rodziców o pomoc i przyslijcie wszystko e-mailem na adres: redakcja@kumpel.com.pl (w temacie: POZNAJEMY SIĘ).

Poznajcie Victorię, która mieszka w Nowym Jorku.

Nazywam się VICTORIA KOSMAŁA i urodziłam się i mieszkam w Nowym Jorku. Chciałabym opowiedzieć coś o sobie, swoich pasjach i rzeczach, które lubię robić i które mnie interesują.

W wieku 4 lat zaczęłam interesować się tańcem i jazdą na nartach. Narciarstwo to moja zimowa pasja i z niecierpliwością czekam na zimę. Dzięki mojemu tacie pokochałam ten sport, to on nauczył mnie i mojego brata jeździć na nartach. Natomiast taniec pochłania mnie przez cały rok. Od 4. roku życia należę do Bedazzle Dance Studio na Staten Island i często reprezentuję nasze studio w różnych konkursach i na występach tanecznych. Lubię tańczyć, ponieważ przez taniec mogę wyrazić samą siebie, pokazać swoje emocje i sprawia mi on dużo radości.

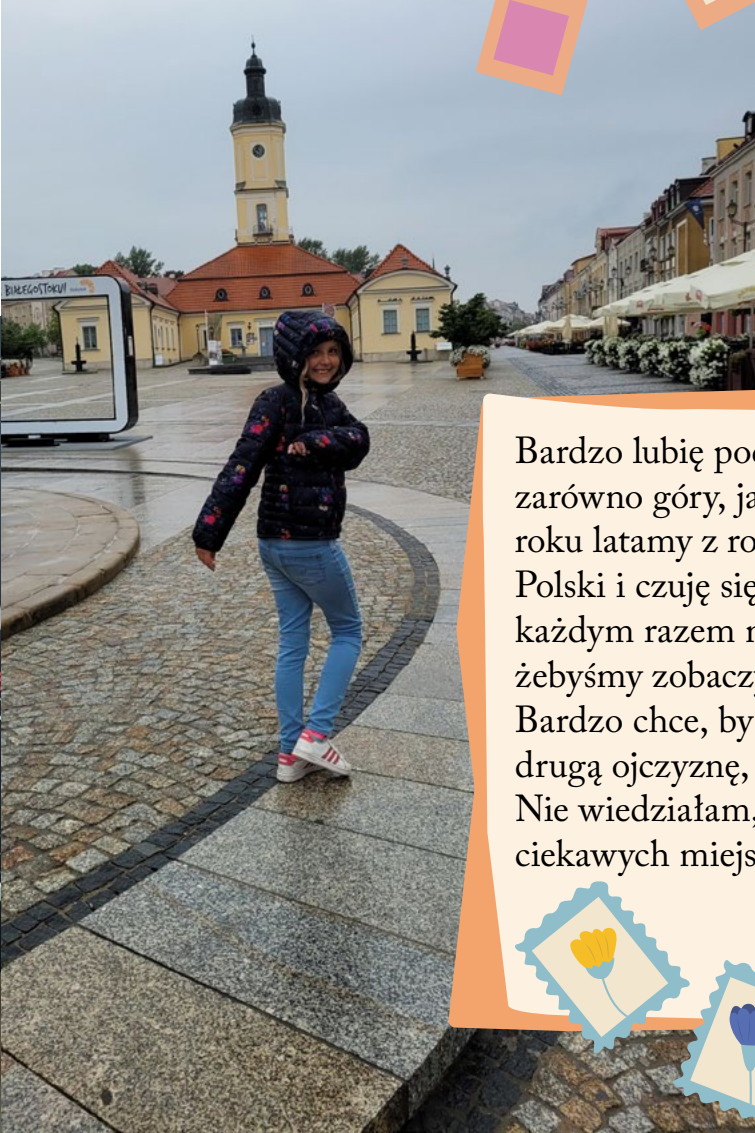

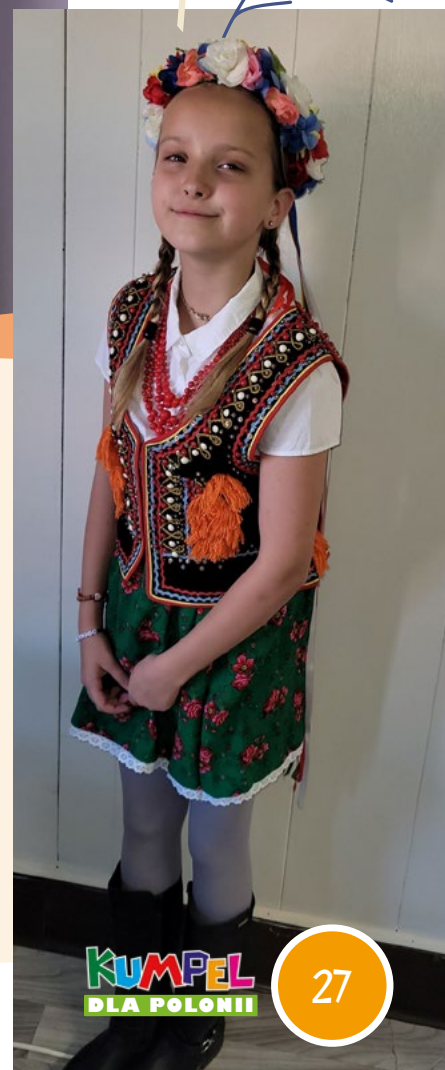
Moim ulubionym szkolnym przedmiotem jest język angielski, czyli ELA, bo mam bogatą wyobraźnię i lubię pisać wypracowania. Moją pasją jest również rysowanie – muszę się pochwalić, że wygrałam kilka konkursów.

Poza tym lubię zwierzęta i namówiłam rodziców na zaadoptowanie psa. Od 4 lat razem z nami mieszka Luna. Jest ona przyjacielem moim i całej mojej rodziny. Nie wyobrażam sobie życia bez Luny.

Bardzo lubię podróżować, uwielbiam zarówno góry, jak i morze. Każdego roku latamy z rodzicami i z bratem do Polski i czuję się tam jak w domu. Za każdym razem mama planuje wyjazd tak, żebyśmy zobaczyli w Polsce coś nowego. Bardzo chce, byśmy dobrze poznali naszą drugą ojczyznę, a kraj rodzinny jej i taty. Nie wiedziałam, że Polska ma aż tyle ciekawych miejsc wartych zobaczenia.

Z początku mówienie po polsku sprawiało mi trochę trudności, ale z roku na rok jest coraz lepiej, szczególnie jak wracam z Polski, bo tam muszę dużo mówić właśnie w tym języku. Chciałabym mówić, pisać i czytać po polsku tak dobrze jak w języku angielskim, dlatego chodzę do polskiej sobotniej szkoły. Staram się być dobrą uczennicą i czasami udaje mi się być wyróżnioną, czyli zdobyć tytuł ucznia miesiąca. Biorę też udział w różnego rodzaju konkursach polonijnych. W polskiej szkole mam wiele koleżanek, z niektórymi znamy się bardzo długo, bo moja przygoda z tą szkołą zaczęła się, kiedy miałam 3 lata i mama przyprowadziła mnie do przedszkola.

KONKURS LITERACKI „MAM W SERCU POLSKĘ!”

„Kumpel dla Polonii” i „Cogito dla Polonii” zapraszają do konkursu uczniów polskich szkół poza granicami kraju.

Opowiedz nam, co czujesz, kiedy myślisz o Polsce. Co sprawia, że tęsknisz za nią? Dlaczego czujesz się Polką czy Polakiem?

Czekamy na Wasze wypowiedzi (do 3000 znaków) **do 8 grudnia 2024 roku.**

Zgłoszenie konkursowe należy przesłać na adres: redakcja@kumpel.com.pl lub cogito@cogito.com.pl (w temacie: **MAM W SERCU POLSKĘ**).

Spośród nadesłanych zgłoszeń wybierzemy najciekawsze, które nagrodzimy książkami, gramami oraz publikacją na łamach e-magazynów „Kumpel dla Polonii” oraz „Cogito dla Polonii”.

Uczestnik konkursu musi posiadać zgodę rodzica lub opiekuna prawnego na uczestnictwo w konkursie oraz na przetwarzanie jego danych osobowych do celów związanych z przeprowadzeniem konkursu, publikacji listy zwycięzców, przyznaniem i wydaniem nagród (formularz zgód dostępny w regulaminie).

Regulamin konkursu na stronie: bractwogutenberg.pl.

KUMPEL DLA POLONII POLECA!

Teczka edukacyjna „Polski na czasie” to pakiet przeznaczony dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, które rozpoczynają przygodę z odkrywaniem języka polskiego. Pomoc dla rodziców mieszkających za granicą.

W pakiecie znajduje się **58 kart ilustrowanych** oraz **Przewodnik dla rodzica** z gotowymi propozycjami zabaw. Dodatkowo do zestawu dołączone są krótkie **filmiki**, w których autorka, **Sandra Walecka**, pokazuje wybrane zabawy. Link do pobrania filmików znajduje się w Przewodniku dla rodzica. Z kartami dzieci uczą się poprzez zabawę i eksperymentowanie. Celem zabaw jest poszerzenie słownictwa dziecka, aby mogło ono używać języka polskiego w odniesieniu do swojej codzienności, do tematów, które są dla niego ważne. Zabawy skupiają się na czynnościach codziennych oraz miejscach znanych dziecku, czyli tym, co jest najbliższe najmłodszym użytkownikom języka.

Życzymy miłej zabawy językiem polskim!

MARIA Z WODZIŃSKICH ORPISZEWSKA (1819–1896)

Znana i doceniana malarka, ale też pianistka i kompozytorka (komponowała między innymi walce w stylu chopinowskim).

Jej „Portret Fryderyka Chopina” stał się jednym z najpopularniejszych wizerunków wielkiego kompozytora. Co ciekawe, kiedy Maria go tworzyła, była nawet z Chopinem zaręczona, ale ostatecznie jej rodzina nie wyraziła zgody na ślub.

Wiersz poświęcił Marii znany polski poeta Juliusz Słowacki.

Autoportret Marii Wodzińskiej

Wodzińska chętnie malowała też pejzaże. „Pejzaż górski” został wykonany w Szwajcarii, gdzie Maria mieszkała w młodości. Dom państwa Wodzińskich w Genewie był swoistym centrum spotkań Polonii.

Pamiętki po malarce (szkice, rękopisy, pianino, namalowane przez nią obrazy) znajdują się do dziś w dworze, w którym spędziła ostatnie lata życia. Kiedy będziesz w Polsce, możesz odwiedzić Dwór w Kłóbce (nieдалeko Włocławka).